

Remake

Från lapptäcken till hållbart mode

Rikstäckets reportrar besökte Remake i Stockholm, där både människor och material får en andra chans.

TEXT: ANNA LEANDER OCH KRISTINA SÖHNGEN NORÉN | FOTO: ANNA LEANDER

Handkviltat lapptäcke på väg att bli en jacka.

Det är full aktivitet i Remakes ateljé i Farsta utanför Stockholm. Det hörs skratt från det gemensamma köket och här går det nästan att glömma bort att det råder en pandemi. Endast de numer välkända skyltarna om avstånd och handtvätt påminner om rådande läge. Istället är det fokus på kreativitet och skapande. Det sys och sprättas, lappas och lagas. Överallt hänger det kläder och tyger och det sitter uppe skisser på väggarna med mönster till bland annat byxor och skjortor.

Remake är ett socialt företag, vilket innebär att det är en verksamhet där den ekonomiska vinsten inte står i fokus. Istället återinvesteras eventuell vinst i verksamheten. Målet är att bidra till ett samhälle som inkluderar och är

hållbart. Här får gamla kläder och textilier nytt liv, och människor får en chans att träna på att arbeta. Det är ett varumärke som arbetar för hållbarhet både vad gäller människor och miljö.

Ett bättre samhälle

Det började med en vision om att bidra till ett bättre samhälle. Marie Teike är grundare och chefsdesigner på Remake och berättar stolt om den verksamhet hon har varit med och byggt upp. Till en början var det arbetsförhållandena för dem som producerar kläder som gjorde att hon ville starta något nytt, men genom åren har miljöfrågan också kommit högt på dagordningen. Hon såg en

Ateljén med planeringstavlan och tydligt märkta lådor för tyger.

möjlighet inom Stadsmissionen att ta tillvara inlämnat material, samtidigt som det öppnades upp för människor att göra praktik och arbetsträna.

När Remake grundades för ungefär 20 år sedan var det just arbetsintegrationen som stod i fokus. Människor som stod långt ifrån arbetsmarknaden skulle få en chans att ta nästa steg genom praktiskt arbete. Att arbeta fysiskt med händerna och samtidigt vara kreativ kan göra stor skillnad för en människas mående, menar Marie. När Remake startade syddes det enklare produkter såsom kuddfodral och förkläden. Under en period arbetade de även med möbler och prylar, men det fasades ut och det blev istället fokus på kläder. Marie berättar att de inte ville göra saker bara för sakens skull, utan att produkterna skulle kännas viktiga och relevanta. Så 2016 gjordes Remake om och en tydligare design växte fram. Det har hela tiden varit viktigt med det egna särpräglade uttrycket. Även om verksamheten främst arbetar med kläder så förekommer det fortfarande vissa accessoarer som väskor, halsdukar och necessärer.

Hjälp ut i arbetslivet

Det skramlar från symaskiner och pyser från strykjärn. Bord står uppställda längs med väggarna där varje plats har en symaskin. Längs med en sida finns det overlockmaskiner och även ett par industrimaskiner som främst används för att sy i tjocka material till jackor och kappor.

Paket till "storskjorta", en ny skjorta som sys ihop av tre gamla.

Filéer av jeans.

Mitt i rummet finns hyllor fyllda med trådar, nålar, saxar, sprättar och allt annat som behövs när man syr. Det finns en stor tavla där det varje dag framgår vad var och en ska arbeta med och vid vilket bord man ska sitta. Alla ska känna att de har en plats i verksamheten och en uppgift att sysselsätta sig med.

Arbetsträning innebär att en person får vara på en arbetsplats och delta i verksamheten utan krav på produktivitet. Arbetet ska vara anpassat för individen och det ska finnas tillgång till handledning. Det ger möjlighet för människor att i sin egen takt pröva på att arbeta utan att känna press att prestera. I Remakes ateljé finns det plats för ungefär 30 personer som är på väg ut i något nytt. Det arbetar tre handledare som stöttar dem som

Utklippta rektanglar till storskjorta.

Två skjortor ihopsydda blir en ny överdel.

Färdiga storskjortor.

arbetstränar. En är mest inriktad på själva sömnaden medan de andra två även arbetar med samtal och kontakt med myndigheter.

Alla deltagare har sin anledning till att de är här. Många har en längre tids sjukskrivning bakom sig och behöver känna av vilken ork som finns. Genom arbetsutbildningen ges även möjlighet att få nya och fräscha referenser, vilket många kan sakna efter en tid av frånvaro från arbetsmarknaden. Marie menar att även om det inte finns så många sömnadsarbeten att söka sig till efter Remake, så går det att använda färdigheterna som verktyg på arbetsmarknaden.

Unika och tidlösa plagg

Stadsmissionen tar emot inlämnade kläder och textilier från både privatpersoner och företag. Mycket säljs i deras second-hand butiker, men en del hamnar hos Remake för att bli del av ett nytt plagg. Det är framförallt jeans och skjortor i bomull som används. Detta då det är material som det är stort inflöde av samt att de håller högre kvalitet än många andra textilier.

Marie vänder sig mot den överproduktion som finns i samhället. När ett plagg sys upp på Remake är det viktigt att ta tillvara materialet, även om det är second hand. Visar det sig att det är en fläck eller ett litet hål på ett plagg går det ofta att laga eller sy på en lapp vilket skapar ett

unikt utseende. På så sätt blir det ett litet spill från textilerna på Remake.

På en ställning i ateljén hänger färdiga plagg som är på väg ut i butik. En stomme i Remakes kollektioner är stora skjortor och byxor i vid modell. Varje plagg är unikt på så sätt att det är ihopsatt av inlämnat material som i sig har olika färger, mönster och kvaliteter. Kläderna är ofta sydda i lapptäcksteknik.

Marie och hennes kollegor skickar varje månad bilder och beskrivande texter på kommande kollektioner till Stadsmissionens lager. Där samlas det material som ska användas ihop och skickas till ateljén. Plaggen tvättas och sedan börjar arbetet med att skapa något nytt. De som arbetstränar på Remake utgår från sina egna förutsättningar. En uppgift är att sprätta upp gamla jeans och klippa ner till färdigbestämda mått på rektanglar. Dessa sys sedan ihop och blir på så sätt metervara som är lätt att använda till att sy nya kläder av. En del kläder sätts ihop i paket som ska användas till ett visst plagg. Exempelvis när en storskjorta ska sys så består den av tre skjortor. Dessa matchas ihop av en handledare och sedan sys de ihop enligt mönster till det nya plagget. Skjortorna klippas av och klippas ned till bitar som ska sättas ihop. Den som arbetar med plagget påverkar dess uttryck genom att själv pussla ihop lapparna och på så sätt skapa något som är unikt, även om själva modellen är förutbestämd.

Mycket av inspirationen till plaggen kommer från mig själv, berättar Marie. Hon blir influerad av plagg som hon ser i sin omgivning, det som förekommer i modesammanhang och framförallt sådant som hon själv vill ha på sig. Det tillkommer någon nyhet varje säsong, men i stort sett är det samma kollektioner som används. Produktionsprocesser och modeller är samma, istället är det uttrycket som förändras. Kläderna har inga storlekar och är unisex. För Marie är det en självklarhet, hon menar att vi är alldeles för fixerade vid en storlek istället för att tänka och känna fritt kring vad som känns bra att ha på sig. I webbutiken anges måtten på plaggen istället för storlek, i de fysiska butikerna får man prova sig fram.

Lapptäcken sys om till jackor

På en stång i ateljén hänger en jacka. Det går inte att ta miste på den traditionella stjärnan i lapptäcksmönstret som pryder plaggets rygg. Ett lapptäcke har blivit ett klädesplagg. Marie berättar att till Stadsmissionen skänkts det en del lapptäcken. Vissa är halvfärdiga, andra helt färdigställda. Under våren har det funnits flera jackor sydda av lapptäcken till försäljning. Marie säger att det inte är helt enkelt att klippa sönder ett helt täcke, kanske som någon kviltat för hand och lagt ned så mycket tid och kärlek på. Hon ärvde själv ett täcke från sin mormors som inte var helt färdigt. Det var svårt att veta vad hon skulle göra med det, men efter flera år bestämde hon sig för att sy en jacka av det. På det sättet får det vara med mycket längre än om det bara varit liggandes. Tanken är att det nu till hösten kommer att komma ytterligare en kollektion med lapptäcksjackor.

Ett märke för alla?

En skjorta från Remake kostar runt 1 000 kronor och ett par byxor 800 kronor. De lapptäcksjackor som har sålts har kostat 2 500 kronor. Dyrt anser vissa, men Marie säger att hon tycker att det är alltför låga priser med tanke på det arbete som ligger bakom varje plagg. Hon drar en jämförelse med att köpa in en tjänst såsom rörmokare. Där är det ingen som förväntar sig betala 20 kronor i timmen. Så varför ska inte det arbete som läggs ned på sömnad få kosta? Det är inte så att Remake tar kläder från någon som behöver det, det finns verksamheter som arbetar med att ge kläder till behövande säger Marie. Det finns även second-hand butiker där det säljs kläder till låga priser som många har råd med, så ingen går utan.

I framtiden hoppas Marie på att Remake ska bli en ännu starkare och stabilare aktör inom hållbart mode. Det finns såklart saker att utveckla och förändra, men att finnas kvar på marknaden är helt klart viktigt. Både vad gäller miljö och som socialt företag. Remake försöker vara synliga och uppmärksammas på olika sätt i media. 2018 blev de ombudade att sy miljöpartisten Alice-Bah

En annan grundmodell är den bredärmade kimonoskjortan.

Kuhnkes klänning till Nobelfesten. Det blev en storlagen klänning gjord av återvunna och omsydda sidenplagg. Marie berättar att det var en av de mest intensiva perioderna i hennes liv. Det var mycket hemlighetsmakeri kring projektet, så en hel del fick hon sitta hemma och sy. I oktober 2020 fick Remake möjlighet att ha en pop-up butik i Åhléns City i Stockholm. Där såldes ett urval av Remakes kollektion och redan första dagarna var det ett stort intresse för kläderna. Ytterligare ett sätt att vara aktörer på marknaden och synliggöra möjligheterna till mer hållbart mode.

En relevant aktör

Dagen går mot sitt slut och det tystnar i ateljén när maskinerna stängs av. Alla plockar undan på sina platser och hänger de kläder som de arbetat med under dagen på olika ställningar. Då alla arbetar olika tider och olika mycket är det aldrig fullt i ateljén. Det sägs hej då och alla åker hem till sig. Imorgon är en ny dag. En ny möjlighet att vara med och förändra, både för sig själv och för miljön. Det är så Remake vill fungera, en aktör som är relevant och som har betydelse både i det lilla och i det stora.

Stadsmissionen och Remake

Stockholms stadsmission är en ideell organisation som grundades 1853 för att hjälpa dem som hade det sämst i samhället.

Det finns flera Stadsmissioner i Sverige. De är fristående men samarbetar under Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner.

Remake är Stockholm Stadsmissions mode- och designmärke som omvandlar inlämnade textilier till unika, hållbara och trendsäkra plagg.

Remakes säljs i två butiker i Stockholm, på Skånegatan och på Hornsgatan. Det går även att handla på www.remakestockholm.se och www.varie.se

Kimonojacka.

Lång tröja.

En lapptäckesjacka med tydliga Log Cabin-rutor hänger i pop-up butiken på Åhléns.

Kviltning på en lapptäckesjacka.

FOTO: HAPPY WILDER/REMAKE

De unika lapptäckesjackorna lyfts fram i Remakes eget reklammaterial.